

SLUŽBA ZA REVIZIJU FINANSIRANJA POLITIČKIH STRANAKA

Na osnovu člana 10. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka («Službeni glasnik BiH» broj 95/12 i 41/16), člana 25. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka («Službeni glasnik BiH» broj 96/13, 89/16, 5/22 i 31/24) i člana 12. Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka («Službeni glasnik BiH» broj 103/08, 5/22 i 39/25), izdajem

IZVJEŠTAJ O PREGLEDU GODIŠNJEG FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA ZA 2022. GODINU STRANKE DEMOKRATSKE AKTIVNOSTI

Broj: 03-07-6-415/23
Sarajevo, 17.11.2025. godine

S A D R Ź A J

MIŠLJENJE REVIZORA.....	3
1. UVOD.....	4
2. PREDSTAVLJANJE POLITIČKE STRANKE.....	4
3. OPIS PREGLEDA I KONTROLE FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA	5
Predmet pregleda i kontrole.....	5
Cilj pregleda i kontrole.....	5
Obim pregleda i kontrole.....	5
4. PRETHODNE KONTROLE I REVIZIJE.....	5
5. NALAZI I PREPORUKE.....	5
5.1 NALAZI.....	5
5.2 PREPORUKE.....	10

MIŠLJENJE REVIZORA

Služba za reviziju finansiranja političkih stranaka izvršila je pregled godišnjeg finansijskog izvještaja Stranke demokratske aktivnosti za 2022. godinu i finansijskog izvještaja za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata Općih izbora, održanih 2022. godine.

Rukovodstvo političke stranke je odgovorno za finansijske izvještaje, postupanje stranke u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka i odredbama poglavlja 15 Izbornog zakona Bosne i Hercegovine, te uspostavljanje efikasnog sistema internih kontrola.

Pregled smo obavili u skladu sa revizijskim standardima primjenjivim na angažmanu u pregledu. Ovi standardi zahtijevaju da planiramo i izvršimo pregled da bi dobili umjerenu pouzdanost da stranka nije značajno kršila odredbe Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Pregled je ograničen na kontrolu godišnjeg finansijskog izvještaja političke stranke i primjenu analitičkih procedura na podacima iz finansijskih izvještaja, pa prema tome ne obezbjeđuju pouzdanost koja bi se dobila izvršenom revizijom u prostorijama stranke.

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2022. godinu, utvrđeno je da je Stranka demokratske aktivnosti prekršila odredbe člana 4. stav (1), člana 5. stav (4), člana 8. stav (1), člana 11. stav (1) i člana 12. stav (1), stav (3) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka i člana 15.1 stav (1) Izbornog zakona Bosne i Hercegovine.

Na osnovu našeg pregleda, odnosno kontrole finansijskog izvještaja, osim gornje napomene, nismo zapazili ništa značajno što bi ukazalo na nedostatke u finansijskom izvještaju ili na finansiranje ove političke stranke suprotno odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka, niti na finansiranje troškova izborne kampanje suprotno odredbama člana 15.10 Izbornog zakona Bosne i Hercegovine.

1. UVOD

Služba za reviziju finansiranja političkih stranaka (u daljem tekstu: Služba za reviziju) izvršila je pregled godišnjeg finansijskog izvještaja Stranke demokratske aktivnosti za 2022. godinu i finansijskog izvještaja za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata Općih izbora, održanih 2022. godine.

Pregled i kontrola finansijskog izvještaja su provedeni u skladu sa članom 25. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka i članom 2. Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka.

Zbog činjenice da nije obavljena revizija u prostorijama političke stranke, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ne budu otkrivene.

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja za 2022. godinu, Stranka demokratske aktivnosti se finansirala iz sljedećih izvora:

R/B	Izvori finansiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	0,00	0,00
2.	Prilozi fizičkih lica (3-a)	67.270,07	11,53
3.	Prilozi pravnih lica (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti preduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	1.207,50	0,21
7.	Prihodi iz budžeta (3-f)	514.986,79	88,26
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I	Ukupni prihodi (1-8)	583.464,36	100,00
II	Ostali prihodi i drugo	0,00	0,00
	Izvori finansiranja (I+II)	583.464,36	100,00

U godišnjem finansijskom izvještaju za 2022. godinu Stranka demokratske aktivnosti je iskazala rashode u ukupnom iznosu od 657.009,39 KM.

2. PREDSTAVLJANJE POLITIČKE STRANKE

Naziv političke stranke je Stranka demokratske aktivnosti. Skraćeni naziv: A-SDA.

Stranka demokratske aktivnosti registrovana je kod Općinskog suda u Bihaću, rješenjem broj: 017-0-RegPo-08-000002 od 08.02.2008. godine. Rješenjem Općinskog suda u Bihaću broj: 017-0-RegPo-14-000002 od 26.02.2014. godine upisana je promjena lica ovlaštenog za zastupanje stranke. Rješenjem Općinskog suda u Bihaću broj: 017-0-RegPo-22-000003 od 28.04.2022. godine upisana je promjena lica ovlaštenog za zastupanje stranke i sjedišta političke stranke.

Sjedište političke stranke je u Cazinu, Bošnjačkih šehida bb.

Lice ovlašteno za zastupanje stranke je Sandi Salkić, predsjednik.

Lice ovlašteno za podnošenje finansijskih izvještaja za 2022. godinu je Muhamed Alić.

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja za 2022. godinu, Stranka demokratske aktivnosti ima sljedeću organizacionu strukturu:

- Centrala A-SDA u Tuzli,
- Glavni odbor A-SDA u Sarajevu,
- 4 kantonalna odbora,
- 6 gradskih odbora i
- 29 općinskih odbora.

3. OPIS PREGLEDA I KONTROLE FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA

Predmet pregleda i kontrole je godišnji finansijski izvještaj Stranke demokratske aktivnosti za 2022. godinu i finansijski izvještaj za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata Općih izbora, održanih 2022. godine.

Cilj pregleda i kontrole je da revizor na bazi finansijskog izvještaja pokuša da ustanovi da li je politička stranka u izvještajnom periodu postupala u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka i odredbama člana 15.10 Izbornog zakona Bosne i Hercegovine. Ukoliko revizor na bazi kontrole finansijskog izvještaja utvrdi određena kršenja navedenih zakona, ocjenjuje da li je potrebno izvršiti reviziju u prostorijama stranke da bi mogao izraziti mišljenje o tome da li se stranka finansirala u skladu sa Zakonom o finansiranju političkih stranaka, te da li je troškove izborne kampanje ostvarila u okviru zakonom utvrđenog limita.

Obim pregleda i kontrole finansijskog izvještaja Stranke demokratske aktivnosti obuhvata kontrolu i provođenje analitičkih procedura radi utvrđivanja usklađenosti podataka koje je stranka iskazala u finansijskom izvještaju sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka, odnosno usklađenosti izvora finansiranja i načina trošenja sredstava.

4. PRETHODNE KONTROLE I REVIZIJE

Pregled i kontrola finansijskih izvještaja Stranke demokratske aktivnosti izvršeni su u periodu od 2008. do 2021. godine, nakon kojih su izdati izvještaji o pregledu sa mišljenjem revizora, nalazima i preporukama revizije.

Nakon izvršenog pregleda godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, izdat je izvještaj o pregledu sa mišljenjem revizora, nalazima revizije i preporukama stranci da program utroška sredstava sačinjava detaljnije, te da finansijska sredstva obezbijedena za finansiranje stranke koristi u skladu sa programom utroška, da prijavljuje sve priloge, da vodi poslovne knjige u skladu sa računovodstvenim propisima, odnosno da vodi potpune, pravilne i pravovremene evidencije o prihodima, rashodima i obavezama, da u skladu sa odredbama člana 11. Zakona o finansiranju političkih stranaka uspostavi interne finansijske kontrole nad nižim organizacionim dijelovima političke stranke radi sprečavanja pogrešnog evidentiranja prihoda i rashoda, te zloupotrebe finansijskih sredstava i da finansijske izvještaje koje podnosi Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine popunjava u skladu sa Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka.

Nerealizovane preporuke:

Na osnovu uočenih nedostataka u godišnjem finansijskom izvještaju za 2022. godinu, utvrđeno je da Stranka demokratske aktivnosti nije ispoštovala preporuke revizije.

5. NALAZI I PREPORUKE

5.1 NALAZI

a) Stranka demokratske aktivnosti prekršila je odredbe člana 4. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka¹.

U godišnjem finansijskom izvještaju za 2022. godinu Stranka demokratske aktivnosti iskazala je rashode u ukupnom iznosu od 657.009,39 KM, od čega troškove amortizacije u iznosu od 15.961,32 KM.

Stranka demokratska aktivnosti je u Programu utroška sredstava za 2022. godinu, koji je Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine dostavljen uz godišnji finansijski izvještaj za 2021. godinu, rashode planirala u ukupnom iznosu od 589.500,00 KM.

¹ Finansijska sredstva iz člana 3. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka, politička stranka može koristiti isključivo za ostvarivanje ciljeva utvrđenim svojim programom i statutom.

Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine je dana 01.11.2022. godine dostavljen Program o izmjenama utroška sredstava Stranke demokratske aktivnosti za 2022. godinu, broj: 1-1-1/22 od 22.10.2022. godine, kojim su ukupni rashodi planirani u iznosu od 713.400,00 KM. Naime, politička stranka je sačinila izmijenjeni program utroška sredstava u kojem je navela da je izmjena izvršena s ciljem usaglašavanja sa kontnim planom, kao i da je povećala troškove goriva zbog povećanja cijene goriva. U Programu o izmjenama utroška sredstava politička stranka je uvećala stavke troškova goriva, reklame i propagande, održavanja opreme, bankarske usluge, troškove ugovora, putne troškove, dok je pojedine troškove smanjila. Takođe, troškovi reklame i propagande razdvojeni su na redovne troškove i troškove izborne kampanje, te su uvećani za ukupno 120.000,00 KM. S obzirom da su troškovi reklame i propagande za izbornu kampanju planirani u oktobru 2022. godine, odnosno u momentu kada su navedeni troškovi bili poznati, Služba za reviziju Program o izmjenama utroška sredstava Stranke demokratske aktivnosti za 2022. godinu, broj: 1-1-1/22 od 22.10.2022. godine nije uzela u razmatranje.

- (1) Analizom Programa utroška sredstava za 2022. godinu, koji je Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine dostavljen uz godišnji finansijski izvještaj za 2021. godinu, utvrđeno je da program nije dovoljno analitičan.

Naime, politička stranka je planirala obaveze prema zaposlenim, a iste je u poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju iskazala kao troškove bruto plata i naknade za topli obrok, prevoz, regres i sl. Takođe, politička stranka je troškove reklame i propagande planirala u jednom iznosu, dok je u finansijskom izvještaju iskazala troškove štampanja plakata i plakatiranja, troškove oglašavanja u štampanim i elektronskim medijima, troškove internet-oglašavanja, troškove organizacije i održavanja predizbornih skupova, troškove štampanja, umnožavanja i slanja predizbornog materijala biračima i ostale toškove propagande.

- (2) Analizom Programa utroška sredstava i pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja, utvrđeno je da je Stranka demokratske aktivnosti sredstva u iznosu od 134.978,07 KM utrošila mimo programa utroška sredstava za 2022. godinu, kako slijedi:

- Politička stranka je planirane troškove platnog prometa prekoračila za 318,83 KM, troškove goriva i maziva za 7.963,10 KM, a troškove poreza i drugih obaveza za 1.332,11 KM.

Programom utroška sredstava stranka je troškove platnog prometa planirala u iznosu od 1.500,00 KM, troškove goriva i maziva u iznosu od 18.000,00 KM, a troškove poreza i drugih obaveza u iznosu od 12.000,00 KM. U godišnjem finansijskom izvještaju politička stranka je troškove platnog prometa iskazala u iznosu od 1.818,83 KM, troškove goriva i maziva u iznosu od 25.963,10 KM, dok je troškove poreza i drugih obaveza iskazala u iznosu od 13.332,11 KM.

- Politička stranka je planirane troškove reklame i propagande, sajmovi prekoračila za 107.012,47 KM.

Programom utroška sredstava za 2022. godinu politička stranka je troškove reklame i propagande, sajmovi planirala u iznosu od 150.000,00 KM. Politička stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju troškove reklame i propagande iskazala u ukupnom iznosu od 257.012,47 KM. U obrascu 4.1 (režijsko-administrativni i ostali troškovi) godišnjeg finansijskog izvještaja politička stranka je troškove reklame i propagande iskazala u iznosu od 30.179,79 KM, dok je obrascu 4.2 (troškovi propagande) iskazala sljedeće troškove: troškove štampanja plakata i plakatiranja u iznosu od 75.447,00 KM, troškove oglašavanja u štampanim i elektronskim medijima u iznosu od 51.368,66 KM, troškove internet-oglašavanja u iznosu od 45.152,00 KM, troškove organizacije i održavanja predizbornih skupova u iznosu od 8.114,66 KM, troškove štampanja, umnožavanja i slanja predizbornog materijala biračima u iznosu od 34.467,90 KM i ostale toškove propagande u iznosu od 12.282,46 KM.

- Politička stranka nije planirala rashode prethodnih godina, a iste je ostvarila u iznosu od 2.880,00 KM.
- Stranka demokratske aktivnosti nije planirala troškove hotelskih usluga, koje je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala u iznosu od 15.471,56 KM.

Pored navedenog, a uvidom u račune za troškove hotelskih usluga, koji su u obrascu 4.1 Centrale političke stranke iskazani u iznosu od 14.961,57 KM, utvrđeno je da je politička stranka troškove hotelskih usluga evidentirala na osnovu računa dobavljača, na kojim nisu navedeni korisnici smještaja. Takođe, utvrđeno je da računi prije knjiženja nisu ovjereni od strane ovlaštenog lica, niti je na računima navedeno ko je koristio usluge smještaja i u koju svrhu. Prema podacima iz poslovnih knjiga, politička stranka nije isplatila dnevnice za službeni put, što implicira da politička stranka nije izdavala putne naloge.

Na osnovu navedenog nije moglo biti utvrđeno ko je koristio usluge smještaja i u koju svrhu su utrošena finansijska sredstva političke stranke u iznosu od 14.961,57 KM.

- (3) Uvidom u račune dobavljača „FACE“ d.o.o. Sarajevo broj: 22-3600-000603 od 16.09.2022. godine u iznosu od 23.166,00 KM i broj: 22-3600-000604 od 16.09.2022. godine u iznosu od 15.444,00 KM utvrđeno je da je Stranci demokratske aktivnosti fakturisano političko oglašavanje, gostovanje na Face TV Nermina Ogrševića, predsjednika i Ibrahima Hadžibajrića, zamjenik predsjednika Narodnog evropskog saveza Bosne i Hercegovine. Stranka demokratske aktivnosti je navedene račune evidentirala u svojim poslovnim knjigama na kontu 40151-*reklama i propaganda sajmovi-izborna kampanja*, te iskazala u obrascu 4.2 (troškovi propaganda) godišnjeg finansijskog izvještaja.

S obzirom da je Stranka demokratske aktivnosti platila gostovanje predsjednika i zamjenika predsjednika druge političke stranke, Narodnog evropskog saveza Bosne i Hercegovine, smatramo da finansijska sredstva Stranke demokratske aktivnosti nisu utrošena za ostvarivanje ciljeva političke stranke, odnosno da nisu utrošena u skladu sa programom utroška sredstava.

Imajući u vidu da program utroška sredstava nije dovoljno analitičan, da je politička stranka finansijska sredstva u iznosu od 134.978,07 KM utrošila mimo programa utroška sredstava, kao i da finansijska sredstva u iznosu od 53.571,57 KM nisu utrošena isključivo za ostvarivanje ciljeva političke stranke, prekršene su odredbe člana 4. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

b) Stranka demokratske aktivnosti prekršila je odredbe člana 5. stav (4) i člana 8. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Stranka demokratske aktivnosti u poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju nije iskazala nenovčanu donaciju po osnovu besplatnog organizovanja i održavanje predizbornog skupa u Velikoj Kladuši, dok je nenovčanu donaciju Općine Ključ po osnovu besplatnog korištenja poslovnog prostora iskazala u znatno manjem iznosu u odnosu na visinu zakupnine, što je suprotno odredbi člana 5. stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- (1) Prema podacima koje je dostavio „Transparency International BiH“, Stranka demokratske aktivnosti je dana 02.10.2022. godine organizovala predizborni skup u Velikoj Kladuši, na lokaciji Kula stari grad Velika Kladuša. Politička stranka u svojim poslovnim knjigama nije evidentirala, a samim tim ni u finansijskom izvještaju nije prijavila troškove organizacije i održavanja predizbornog skupa u Velikoj Kladuši.

S obzirom da politička stranka nije evidentirala troškove organizacije i održavanja predizbornog skupa, te da iste nije platila, ostvarila je nenovčanu donaciju nepoznatog donatora, čime je prekršila odredbe člana 5. stav (4) i člana 8. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- (2) Politička stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju za 2022. godinu nenovčanu donaciju Općine Ključ po osnovu besplatnog korištenja poslovnog prostora iskazala u znatno manjem iznosu u odnosu na visinu zakupnine koja je utvrđena Odlukom Općinskog vijeća općine Ključ, čime je prekršila odredbe člana 5. stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Uvidom u akt Općine Ključ broj: 03-19-5-1773/23 od 28.08.2023. godine, utvrđeno je da je Stranka demokratske aktivnosti u toku 2022. godine besplatno koristila prostor u vlasništvu Općine Ključ, površine 34,50 m². Takođe, utvrđeno je da se prostor koji je koristila politička stranka nalazi u ulici Branilaca BiH br. 1, te da cijena zakupa poslovnih prostora u vlasništvu Općine Ključ u 2022. godini u Prvoj zoni, kojoj pripada i navedena ulica, iznosi 10,00 KM/ m². Prema navedenom, vrijednost nenovčane donacije po osnovu besplatnog korištenja poslovnog prostora u Ključu iznosi 345,00 KM mjesečno, odnosno 4.140,00 KM godišnje.

U godišnjem finansijskom izvještaju za 2022. godinu Stranka demokratske aktivnosti iskazala je nenovčanu donaciju Općine Ključ u ukupnom iznosu od 325,50 KM.

c) Stranka demokratske aktivnosti prekršila je odredbe člana 11. stav (1) i člana 12. stav (1), stav (3) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka i člana 15.1 stav (1) Izbornog zakona Bosne i Hercegovine.

Na osnovu obavljenog pregleda godišnjeg finansijskog izvještaja, utvrđeno je da Stranka demokratske aktivnosti nije vodila pravilne, pravovremene i potpune evidencije o prihodima i rashodima i nije obrasce godišnjeg finansijskog izvještaja popunila u skladu s odredbama Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka (u daljem tekstu: Pravilnik), čime su prekršene odredbe člana 11. stav (1) i člana 12. stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- (1) Politička stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju za 2022. godinu nenovčanu donaciju Općine Ključ po osnovu besplatnog korištenja poslovnog prostora iskazala u znatno manjem iznosu u odnosu na visinu zakupnine koja je utvrđena Odlukom Općinskog vijeća općine Ključ, dok nenovčanu donaciju po osnovu besplatnog organizovanja i održavanje predizbornog skupa u Velikoj Kladuši nije prijavila, čime je prekršila odredbe čl. 13. i 18. Pravilnika.
- (2) Politička stranka u poslovnim knjigama nije uspostavila pravovremene i pravilne evidencije o rashodima, niti je u obrascima godišnjeg finansijskog izvještaja iskazala tačne podatke o rashodima, čime je prekršila odredbe člana 21, 22. i 23. Pravilnika.
 - Stranka demokratske aktivnosti je u godišnjem finansijskom izvještaju troškove zakupnine poslovnog prostora koji je koristila u Ključu iskazala u iznosu od 325,50 KM, dok je prema podacima koje je dostavila Općina Ključ zakupnina iznosila 4.140,00 KM.
 - Uvidom u račune za troškove hotelskih usluga, utvrđeno je da je politička stranka troškove po računima iz 2021. godine u iznosu od 1.293,00 KM iskazala kao troškove tekućeg perioda.
 - Uvidom u dokumentaciju o troškovima zakupa putničkih motornih vozila utvrđeno je da je Centrala političke stranke na osnovu zaključenih ugovora sa fizičkim licima u avgustu i septembru 2022. godine koristila šest vozila, te da je po tom osnovu ostvarila troškove u iznosu od 3.600,00 KM.

Takođe, uvidom u račun pravnog lica „Turbo-Trade“ d.o.o. Cazin od 16.09.2022. (Fiskalni račun BF: 350) u iznosu od 1.755,00 KM, utvrđeno je da je politička stranka iznajmila i vozilo AUDI 7 za period od 21.08.2022. do 04.10.2022. godine.

S obzirom da su vozila iznajmljena u periodu izborne kampanje, mišljenja smo da je politička stranka troškove zakupnine vozila u iznosu od 5.355,00 KM trebala iskazati u obrascu 4.2 godišnjeg finansijskog izvještaja.

- U obrascu 4.1 KO Unsko-sanskog kantona iskazani su troškovi reklame i propagande u iznosu od 10.000,00 KM. Uvidom račune pravnog lica „VIP Group“ d.o.o. Bihać broj: 214-12-2021 od 31.12.2021. godine u iznosu od 9.009,00 KM i broj: 09-01-2022 od 31.01.2022. godine u iznosu od 991,00 KM za ispitivanja javnog mijenja kao pripremu za izbornu kampanju 2022. godine, za period od 03.01.2022. godine do 30.09.2022. godine,

utvrđeno je da je dio troškova nastao u periodu izborne kampanje, te da je politička stranka troškove trebala iskazati u obrascu 4.2 finansijskog izvještaja.

- Pregledom podataka koje je dostavio „Transparency International BiH“, utvrđeno je da politička stranka nije evidentirala niti iskazala troškove organizovanja i održavanja predizbornog skupa u Velikoj Kladuši.
- (3) Uvidom u finansijsku dokumentaciju političke stranke i knjigovodstvene isprave utvrđeni su nedostaci kod dijela računa dobavljača koji su knjigovodstvene isprave o nastalim poslovnim događajima.²

Na osnovu obavljenog pregleda godišnjeg finansijskog izvještaja, odnosno uvidom u dokumentaciju o troškovima, utvrđeno je da računi nisu ovjereni za knjiženje i plaćanje, da na računima nije potvrđen prijem robe/usluge. Takođe, pojedini ugovori zaključeni sa fizičkim licima ne sadrže pečat političke stranke.

- Na računu dobavljača „Raport Media Group“ Sarajevo br. 58/22 od 06.05.2022. godine u iznosu od 450,00 KM u dijelu u koji se upisuje vrsta usluge navedeno je „promocija prema ugovoru“, u količini 1, za april 2022. godine. Na računu istog dobavljača br. 179/22 od 04.11.2022. godine u iznosu od 2.250,00 KM navedeno je, takođe, „promocija prema ugovoru“, u periodu od juna do oktobra 2022. godine. Na računima nije specificirana vrsta promotivnih usluga, broj objava i sl.
 - Politička stranka je u poslovnim knjigama troškove evidentirala na osnovu računa pravnog lica „VIP Group“ d.o.o. Bihać broj: 214-12-2021 od 31.12.2021. godine u iznosu od 9.009,00 KM i broj: 09-01-2022 od 31.01.2022. godine u iznosu od 991,00 KM koji su ispostavljeni za ispitivanje javnog mijenja kao pripremu za izbornu kampanju 2022. godine, a za period od 03.01.2022. godine do 30.09.2022. godine, odnosno prije nego što su usluge izvršene. Politička stranka nije predočila dokaze da je usluga izvršena, računi nisu ovjereni za knjiženje i plaćanje, niti je na istim potvrđen prijem usluge.
 - Na računu dobavljača „Adverto Media“ d.o.o. Bihać br. IR-22-158 od 10.10.2022. godine u iznosu od 6.084,00 KM navedeno je „usluge oglašavanja“, u količini 1, bez specifikacije vrste oglašavanja, medija oglašavanja, broja objava i sl. Račun nije ovjeren za knjiženje i plaćanje, niti je na istom potvrđen prijem usluge.
 - Na računu dobavljača „The Bosnia Times“ d.o.o. Sarajevo br. 13/22 od 29.06.2022. godine u iznosu od 2.200,00 KM u nazivu je navedeno „uplata po ugovoru“.
 - Uvidom u račune dobavljača „EuroplakatBH“ d.o.o. Sarajevo br. 594-07/22 od 31.07.2022. godine u iznosu od 19.461,71 KM i „Dibs 98“ d.o.o. Bihać br. NPO-24-2022-1615 od 12.09.2022. godine u iznosu od 30.443,40 KM, utvrđeno je da se politička stranka oglašavala na reklamnim površinama („billboard“ i „citylight“), te su navedene količine i pojedinačne cijene. Na računima, međutim, nisu specificirane lokacije reklamnih površina. Račun dobavljača „Dibs 98“ d.o.o. Bihać nije ovjeren za knjiženje i plaćanje, niti je na istom potvrđen prijem usluge.
- (4) Politička stranka u postizbornom finansijskom izvještaju nije pravilno iskazala troškove izborne kampanje, čime je prekršila odredbe člana 12. stav (3) Zakona o finansiranju političkih stranaka, člana 15.1 stav (1) Izbornog zakona Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“ broj: 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14, 31/16, 41/20, 38/22, 51/22 i 67/22) i odredbe Pravilnika o predizbornim i postizbornim finansijskim izvještajima političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“ broj: 10/18 i 5/22).

² U skladu sa računovodstvenim propisima, knjigovodstvena isprava mora biti potpuna, istinita, računski tačna i uredna, sačinjena tako da omogućava potpun uvid u vjerodostojnost dokumenta. Sadržaj knjigovodstvene isprave mora nedvojbeno i vjerodostojno pokazivati vrstu i obim nastale promjene (kupovina, količina, cijena, ukupan iznos), karakter poslovne promjene u knjigovodstveno-tehničkom smislu, tehnička obilježja i sl.

Troškovi izborne kampanje

Prema odredbama člana 15.10 Izbornog zakona BiH, politička stranka za potrebe izborne kampanje ne smije potrošiti više od 0,30 odnosno 0,20 KM³ po biraču u svakom izbornom krugu, prema broju birača koje je objavila Centralna izborna komisija BiH. Prema podacima Centralne izborne komisije BiH, politička stranka Stranka demokratske aktivnosti je u svrhu izborne kampanje za Opće izbore 2022. godine mogla da potroši sredstva u iznosu od 666.646,93KM.

Stranka demokratske aktivnosti je u godišnjem finansijskom izvještaju za 2022. godinu iskazala troškove izborne kampanje u iznosu od 226.832,68 KM, što ne odgovara stvarnom stanju.

Pored iskazanih troškova izborne kampanje u iznosu od 226.832,68 KM, pregledom finansijskog izvještaja utvrđeno je da je politička stranka ostvarila i troškove izborne kampanje u iznosu od 5.355,00 KM koje je umjesto u obrascu 4.2, iskazala u obrascu 4.1 godišnjeg finansijskog izvještaja. Takođe, dio troškova po računima pravnog lica „VIP Group“ d.o.o. Bihać za ispitavanje javnog mijenja iskazan je u obrascu 4.1 godišnjeg finansijskog izvještaja.⁴

5.2 PREPORUKE

Preporučuje se Stranci demokratske aktivnosti da se pridržava odredaba Zakona o finansiranju političkih stranaka, a posebno na osnovu uočenih nedostataka se preporučuje:

- *da program utroška sredstava sačinjava na način kojim bi se obezbijedila potpuna transparentnost planiranog trošenja sredstava, da finansijska sredstva obezbijedena za finansiranje stranke koristi u skladu sa utvrđenim programom utroška sredstava i isključivo za ostvarivanje ciljeva političke stranke,*
- *da, u skladu s odredbom člana 5. stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka, sve priloge prijavljuje u finansijskom izvještaju,*
- *da se ne finansira iz zabranjenih izvora,*
- *da vodi poslovne knjige u skladu sa računovodstvenim propisima, odnosno da uspostavi pravilne, pravovremene i potpune evidencije o prihodima i rashodima i*
- *da finansijske izvještaje koje podnosi Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine popunjava u skladu sa Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka i Pravilnikom o predizbornim i postizbornim finansijskim izvještajima političkih stranaka.*

KOMENTAR:

U ostavljenom roku, Stranka demokratske aktivnosti nije dostavila primjedbe na nalaze revizije i mišljenje revizora dato u Preliminarnom izvještaju o pregledu godišnjeg finansijskog izvještaja za 2022. godinu.

Šef Odsjeka za revizijske poslove, revizor

Sanja Tošović

Šef Odsjeka za predrevizijske i administrativne poslove

Rijad Selmanović

³ Član 15.10 stav 2. Izbornog zakona BiH propisuje da se maksimalno dozvoljeni iznos za finansiranje izborne kampanje izračunava tako što se broj glasača u svim izbornim jedinicama u kojima politički subjekt ima kandidatsku listu ili kandidata pomnoži sa: 30 feninga za načelnika opštine odnosno gradonačelnika i za članove skupštine opštine, članove Narodne skupštine RS i Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH, članove Parlamentarne skupštine BiH, člana Predsjedništva BiH, i predsjednika i potpredsjednike RS, odnosno 20 feninga za izbore za članove kantonalnih skupština.

⁴ Ovaj iznos nije konačan jer troškovi organizovanja i održavanja predizbornog skupa u Velikoj Kladuši nisu prijavljeni.